

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

16 päivänä syyskuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Itsenäiset kauppaedustajat – Direktiivi 86/653/EY –
1 artiklan 2 kohta – Kauppaedustajan käsite – Tietokoneohjelmiston kappaleen toimittaminen
asiakkaille sähköisesti – Ainaislisenssin myöntäminen ohjelmiston käyttöön – Myynnin ja
tavaran käsitteet

Asiassa C-410/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Supreme Court of the United Kingdom (ylin tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 22.5.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.5.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

The Software Incubator Ltd

vastaaan

Computer Associates (UK) Ltd,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras sekä tuomarit N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin ja K. Jürimäe (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- The Software Incubator Ltd, edustajinaan O. Segal, QC, ja E. Meleagros, solicitor,
- Computer Associates (UK) Ltd, edustajinaan J. Dhillon, QC, D. Heaton, barrister, ja C. Hopkins ja J. Mash, solicitors,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller, M. Hellmann ja U. Bartl,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

– Euroopan komissio, asiamiehinään L. Armati ja L. Malferrari,
kuultuaan julkisasiamiehen 17.12.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden itsenäisiä kauppavedustajia koskevan lainsäädännön yhteensovittamisesta 18.12.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/653/ETY (EYVL 1986, L 382, s. 17) 1 artiklan 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat The Software Incubator Ltd ja Computer Associates (UK) Ltd (jäljempänä Computer Associates) ja jossa on kyse näiden kahden yhtiön välisen sopimuksen päättämisen johdosta maksettavasta korvauksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Erosopimus

- 3 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä 30.1.2020 antamallaan päätöksellä (EU) 2020/135 (EUVL 2020, L 29, s. 1; jäljempänä erosopimus) Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta erosopimuksen, joka liitettiin tähän päätökseen.
- 4 Erosopimuksen 86 artiklan, jonka otsikko on ”Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olevat asiat”, 2 ja 3 kohdassa määrätään seuraavaa:
”2. Euroopan unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta antaa ennakkoratkaisuja asioissa, joissa Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö on jätetty ennen siirtymäkauden päättymistä.
3. Sovellettaessa tämän luvun määräyksiä kanne katsotaan nostetuksi Euroopan unionin tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisupyyntö katsotaan tehdyksi, kun unionin tuomioistuimen kirjaamo – – on rekisteröinyt menettelyn vireille panevan asiakirjan.”
- 5 Erosopimuksen 126 artiklan mukaisesti siirtymäkausi alkoi kyseisen sopimuksen voimaantulopäivänä ja päättyi 31.12.2020.

Direktiivi 86/653

- 6 Direktiivin 86/653 johdanto-osan toisessa ja kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”kaupallista edustusta koskevien kansallisten säännösten erot vaikuttavat oleellisesti kilpailun edellytyksiin ja kyseisen toiminnan harjoittamiseen [Euroopan unionissa] ja ovat haitallisia sekä kauppaedustajan oikeussuojalle suhteessa tämän päämieheen että kaupallisten sopimusten varmuudelle; lisäksi nämä erot haittaavat oleellisesti edustus sopimusten tekemistä ja toimintaa, jos päämies ja kauppaedustaja ovat eri jäsenvaltioista,

jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa tulisi harjoittaa yhtenäismarkkinoille ominaisin ehdoin, mikä edellyttää jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämistä yhteismarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta välttämättömässä laajuudessa; lainvalintasäännöt eivät kauppaedustuksen osalta poista edellä tarkoitettuja ristiriitaisuuksia edes siinä tapauksessa, että ne olisivat yhdenmukaisia, joten ehdotettu yhdenmukaistaminen on tarpeen lainvalintasäännöistä huolimatta.”

- 7 Saman direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä säädettyjä yhdenmukaistamistoimenpiteitä sovelletaan niihin jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin ja hallinnollisiin määräyksiin, jotka koskevat kauppaedustajan ja tämän päämiehen välistä suhdetta.

2. Tässä direktiivissä ’kauppaedustajalla’ tarkoitetaan itsenäistä välittäjää, jolla on pysyvä valtuutus neuvotella tavaroiden myynnistä ja ostosta toisen henkilön puolesta, jäljempänä ’päämies’, tai neuvotella ja tehdä sopimuksia tällaisista liiketoimista päämiehen nimissä ja lukuun.

3. Kauppaedustajana ei tässä direktiivissä pidetä:

- sitä, jolla on asemansa nojalla kelpoisuus tehdä sitoumuksia yhtiön tai yhdistyksen puolesta;
- yhtiömiestä, jolla on lain nojalla oikeus tehdä toisia yhtiömiehiä velvoittavia sitoumuksia;
- konkurssipesän väliaikaista pesänhoitajaa, uskottua miestä tai toimitsijamiestä.”

- 8 Mainitun direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä ei sovelleta:

- kauppaedustajiin, jotka eivät saa palkkiota toiminnastaan;
- kauppaedustajiin, jotka toimivat tavarapörsseissä tai raaka-ainemarkkinoilla; eikä
- Yhdistyneen kuningaskunnan vuonna 1979 annetun ’Crown Agents Act’ -nimisen lain nojalla perustettuun ’Crown Agents for Overseas Governments and Administrations’ -nimiseen laitokseen tai sen tytäryhtiöön.”

9 Saman direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kauppaedustajan tulee tehtävänsä hoitaessaan huolehtia päämiehen edusta ja toimia velvollisuudentuntoisesti ja rehellisesti.

2. Kauppaedustajan tulee erityisesti:

- a) pyrkiä sopivalla tavalla neuvottelemaan ja tarvittaessa päättää liiketoimista, jotka on annettu hänen tehtäväkseen;
- b) antaa päämiehelle kaikki hallussaan olevat tarpeelliset tiedot;
- c) noudattaa päämiehen antamia kohtuullisia ohjeita.”

10 Direktiivin 86/653 4 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Päämiehen tulee erityisesti:

- a) toimittaa kauppaedustajalle kyseisiä tavaroita koskeva tarpeellinen aineisto;
- b) hankkia kauppaedustajalle edustussopimuksen täyttämistä varten tarpeelliset tiedot ja, jos päämiehellä on aihetta otaksua, että toiminta tulee olemaan merkittävästi suppeampaa kuin kauppaedustajalla yleensä olisi ollut aihetta olettaa, ilmoittaa tästä kauppaedustajalle kohtuullisessa ajassa.”

11 Tämän direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos osapuolet eivät ole sopineet palkkiosta, kauppaedustajalla on oikeus palkkioon, joka vastaavia tavaroita edustaville kauppaedustajille yleensä maksetaan siellä, missä hän harjoittaa liiketoimintaansa, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta palkkion määrää koskevien jäsenvaltion pakottavien säännösten soveltamista. Jollei tällaista yleistä käytäntöä ole, kauppaedustajalla on oikeus kaikki liiketoimeen liittyvät seikat huomioon ottaen kohtuulliseen palkkioon.”

Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus

12 Yhdistynyt kuningaskunta on pannut direktiivin 86/653 täytäntöön kauppaedustajia koskevan neuvoston direktiivin täytäntöönpanosta annetulla vuoden 1993 asetuksella (Commercial Agents (Council Directive) Regulations 1993) (Statutory Instruments 1993/3053) (jäljempänä asetus 1993/3053). Tämän asetuksen 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

’kauppaedustajalla’ itsenäistä välittäjää, jolla on pysyvä valtuutus neuvotella tavaroiden myynnistä ja ostosta toisen henkilön (päämiehen) puolesta tai neuvotella ja tehdä sopimuksia tavaroiden myynnistä ja ostosta päämiehen nimissä ja lukuun – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 Computer Associates on yhtiö, joka markkinoi palvelusovellusten automatisointiohjelmistoa sovellusten käyttöönottoa ja hallinnointia varten tietokeskuksen kautta (jäljempänä kyseessä oleva ohjelmisto). Tämän ohjelmiston tarkoituksena on koordinoita ja toteuttaa automaattisesti muiden ohjelmistosovellusten ja niiden päivitysten käyttöönotto erilaisissa toimintaympäristöissä suurissa organisaatioissa, kuten pankeissa ja vakuutuslaitoksissa, jotta taustalla olevat sovellukset integroidaan täysin ohjelmiston käyttöympäristöön.
- 14 Computer Associates toimitti kyseisen ohjelmiston käyttölisenssit asiakkailleen sähköisesti määriteltä aluetta ja sallittua loppukäyttäjien määrää varten.
- 15 Kyseisen ohjelmiston käyttölisenssin myöntäminen edellytti sellaisten velvoitteiden noudattamista, joiden nojalla asiakkaalla ei ole oikeutta käyttää ohjelmiston sellaista osaa, jota asiakasta ei ole valtuutettu käyttämään, eikä teettää ohjelmiston takaisinmallinnusta, muuntaa ohjelmistoa eikä vuokrata, luovuttaa, siirtää tai alilisenoida sitä.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ilmenee, että kyseessä olevan ohjelmiston käyttölisenssi voitiin antaa joko ainaislisenssinä tai määräajaksi. Jos sopimus irtisanotaan toisen osapuolen syyksi luettavan olennaisen rikkomisen tai tämän maksukyvyttömyyden vuoksi, asiakkaan on palautettava tämä ohjelmisto Computer Associatesille, poistettava se käytöstä tai hävitettävä se. Käytännössä suurin osa käyttölisensseistä oli kuitenkin myönnetty ainaislisenssinä. Computer Associates pidätti tältä osin itsellään kyseistä ohjelmistoa koskevat kaikki tekijänoikeus-, omistus-, patenti-, tavaramerkki- ja muut oikeudet.
- 17 Computer Associates teki 25.3.2013 sopimuksen The Software Incubatorin kanssa. Tämän sopimuksen 2.1 ehdon mukaan viimeksi mainittu yhtiö toimi Computer Associatesin puolesta lähestyäkseen mahdollisia asiakkaita Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa ”[kyseessä olevan ohjelmiston] mainostamiseksi, markkinoimiseksi ja myymiseksi”. Kyseisen sopimuksen mukaan The Software Incubatorin velvoitteet rajoittuivat ohjelmiston mainontaan ja markkinointiin. The Software Incubatorilla ei ollut valtuutusta siirtää ohjelmiston omistusoikeutta.
- 18 Computer Associates irtisanoi The Software Incubatorin kanssa tehdyn sopimuksen 9.10.2013 päivätyllä kirjeellä.
- 19 The Software Incubator nosti Computer Associatesia vastaan vahingonkorvauskanteen direktiivin 86/653 täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön säännösten perusteella High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Divisionissa (Englannin ja Walesin alioikeus, Queen’s Bench -osasto, Yhdistynyt kuningaskunta). Computer Associates kiisti suhteensa The Software Incubatoriin luokittelun kauppavedustussopimukseksi ja väitti, että tietokoneohjelmiston kappaleen toimittaminen asiakkaalle sähköisesti liittämällä siihen mainitun ohjelmiston käytön ainaislisenssi ei ole direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ”tavaroiden myyntiä”.
- 20 High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division hyväksyi 1.7.2016 tekemällään päätöksellä The Software Incubatorin vaatimuksen ja määräsi maksettavaksi tälle yhtiölle korvauksena 475 000 Englannin puntaa (GBP) (noin 531 000 euroa). Kyseinen tuomioistuin katsoi tässä yhteydessä, että asetuksessa N:o 1993/3053 tarkoitettu ”tavaroiden myynti” viittaa itsenäiseen määritelmään, joka sisältää ohjelmiston toimittamisen.

- 21 Computer Associates valitti tuomiosta Court of Appealiin (England & Wales) (Civil Division) (Englannin ja Walesin ylioikeus (siviiliasioiden osasto)). Kyseinen tuomioistuin katsoi 19.3.2018 antamassaan ratkaisussa, että asiakkaalle sähköisesti toimitettu ohjelmisto ei ole direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, tarkoitettu ”tavara”. Se totesi, ettei The Software Incubator ollut kyseisessä säännöksessä tarkoitettu kauppaedustaja, ja hylkäsi tämän korvauskanteen.
- 22 The Software Incubator valitti tästä ratkaisusta Supreme Court of the United Kingdomiin (ylin tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta).
- 23 Kyseinen tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohtaa sen määrittämiseksi, sovelletaanko käsitettä ”kauppaedustaja” – eli kauppaedustaja, jolla on valtuutus neuvotella tavaroiden myynnistä – tilanteessa, jossa asiakkaalle toimitetaan sähköisesti tietokoneohjelmisto, jonka käyttöön myönnetään ainaislisenssi.
- 24 Supreme Court of the United Kingdom päätti näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Kun ohjelmiston kappale toimitetaan päämiehen asiakkaille sähköisesti eikä millään fyysisellä välineellä, onko kyseessä ’tavara’ siinä merkityksessä kuin tätä termiä käytetään kauppaedustajan määritelmässä [direktiivin 86/653] 1 artiklan 2 kohdassa?
- 2) Kun tietokoneohjelmisto toimitetaan päämiehen asiakkaille siten, että tietokoneohjelmiston käyttöön myönnetään ainaislisenssi, onko kyseessä ’tavaroiden myynti’ siinä merkityksessä kuin tätä termiä käytetään kauppaedustajan määritelmässä direktiivin [86/653] 1 artiklan 2 kohdassa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 25 Aluksi on todettava, että 1.2.2020 voimaan tulleen erosopimuksen 86 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta antaa ennakkoratkaisuja asioissa, joissa Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö on jätetty ennen siirtymäkauden päättymistä 31.12.2020, ja näin on nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyyntö osalta.
- 26 Kysymyksillään, joita on syytä tarkastella yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tavaroiden myynnin käsitettä tulkittava siten, että se voi kattaa tietokoneohjelmiston toimittamisen asiakkaalle sähköisesti maksua vastaan, kun tähän toimitukseen liittyy ohjelmiston käytön ainaislisenssin myöntäminen.
- 27 Direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa todetaan, että kyseisessä direktiivissä kauppaedustajalla tarkoitetaan ”itsenäistä välittäjää, jolla on pysyvä valtuutus neuvotella tavaroiden myynnistä ja ostosta toisen henkilön puolesta, jota kutsutaan ’päämieheksi’, tai neuvotella ja tehdä sopimuksia tällaisista liiketoimista päämiehen nimissä ja lukuun”.

- 28 Kyseisessä säännöksessä ilmaistaan kolme välttämätöntä ja riittävää edellytystä sille, että henkilöä voidaan pitää kauppaedustajana. Ensimmäiseksi henkilön on oltava itsenäinen välittäjä. Toiseksi henkilöllä on oltava pysyvä sopimussuhde päämieheen. Kolmanneksi henkilön on harjoitettava toimintaa, jossa neuvotellaan tavaroiden myynnistä ja ostosta päämiehen puolesta tai neuvotellaan ja tehdään sopimuksia tällaisista liiketoimista päämiehen nimissä ja lukuun (tuomio 21.11.2018, Zako, C-452/17, EU:C:2018:935, 23 kohta).
- 29 Käsiteltävässä asiassa on kyse ainoastaan kolmannesta edellytyksestä siltä osin kuin se koskee ”tavaroiden myynnistä” neuvottelemista päämiehen puolesta. Tältä osin on todettava, että direktiivissä 86/653 ei määritellä tavaroiden myynnin käsitettä eikä siinä viitata kansalliseen oikeuteen tämän käsitteen merkityksen osalta.
- 30 Näin ollen tavaroiden myynnin käsitettä on tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti, kun otetaan huomioon edellytykset unionin oikeuden yhtenäisestä soveltamisesta yhdessä yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa. Tämä käsite on siten unionin oikeuden itsenäinen käsite, jonka soveltamisalaa ei voida määrittää viittaamalla jäsenvaltioiden oikeuden käsitteisiin tai kansallisen tason luokituksiin (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2020, RL (Maksuviivästysten torjuminen), C-199/19, EU:C:2020:548, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Tältä osin on huomattava, että niiden ilmaisujen merkitys ja ulottuvuus, joita ei ole määritelty unionin oikeudessa, on määriteltävä sen tavanomaisen merkityksen mukaan, joka niillä on yleiskielessä, ottaen samalla huomioon se asiayhteys, jossa niitä käytetään, ja sen lainsäädännön tavoitteet, johon ne kuuluvat (tuomio 4.6.2020, Trendsetteuse, C-828/18, EU:C:2020:438, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Näiden seikkojen perusteella on ratkaistava, voiko direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa oleva tavaroiden myynnin käsite kattaa tietokoneohjelmiston toimittamisen asiakkaalle sähköisesti maksua vastaan, kun tähän toimitukseen liittyy ohjelmiston käytön ainaislisenssin myöntäminen.
- 33 Tämän säännöksen sanamuodosta on todettava, että siinä viitataan yleisesti käsitteeseen ”tavaroiden myynti” määrittelemättä ilmaisia ”myynti” tai ”tavarat”, eikä niitä myöskään ole määritelty missään muussa kyseisen direktiivin säännöksessä.
- 34 Ensinnäkin ilmaisun ”tavara” osalta on todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ”tavaroina” on pidettävä rahanarvoisia tavaroita, jotka voivat sellaisenaan olla liiketoimien kohteena (ks. vastaavasti tuomio 26.10.2006, komissio v. Kreikka, C-65/05, EU:C:2006:673, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 Tästä seuraa, että mainittu termi voi yleisen määritelmänsä vuoksi kattaa kyseisen ohjelmiston kaltaisen tietokoneohjelmiston, jos sillä on kaupallista arvoa ja jos se voi olla liiketoimen kohteena.
- 36 Lisäksi on täsmennettävä, että ohjelmisto voidaan luokitella ”tavaraksi” riippumatta siitä, toimitetaanko se fyysisellä alustalla vai, kuten tässä tapauksessa, sähköisesti lataamalla.
- 37 Yhtäältä on nimittäin niin, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa – termin ”tavara” käytössä direktiivin 86/653 eri kieliversioissa ei tehdä minkäänlaista erottelua sen mukaan, onko kyseinen hyödyke aineellinen vai aineeton.

- 38 Toisaalta unionin tuomioistuin on jo todennut, että taloudellisesta näkökulmasta tietokoneohjelman myyminen CD-ROMilla tai DVD:llä ja tietokoneohjelman myyminen internetistä lataamisen avulla ovat samankaltaisia toimia, koska toimittaminen internetin avulla vastaa toiminnallisesti aineellisen alustan toimittamista (tuomio 3.7.2012, UsedSoft, C-128/11, EU:C:2012:407, 61 kohta).
- 39 Näin ollen direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu termi ”tavara” voi kattaa tietokoneohjelmiston riippumatta siitä, millä välineellä kyseinen ohjelmisto toimitetaan.
- 40 Toiseksi yleisesti hyväksytyyn määritelmän mukaan myynnillä tarkoitetaan sopimusta, jolla henkilö luovuttaa vastikkeellisesti toiselle henkilölle omistusoikeutensa hänelle kuuluvaan aineelliseen tai aineettomaan omaisuuteen (tuomio 3.7.2012, UsedSoft, C-128/11, EU:C:2012:407, 42 kohta).
- 41 Siinä erityisessä tapauksessa, kun myydään tietokoneohjelmiston kappale, unionin tuomioistuin on todennut, että tietokoneohjelman kappaleen lataaminen ja siihen liittyvän käyttöoikeuslisenssiä koskevan sopimuksen tekeminen muodostavat jakamattoman kokonaisuuden. Tällaisen ohjelman kappaleen lataaminen ei nimittäin ole hyödyllistä, jollei sen haltija voi käyttää tätä kappaletta. Näitä kahta liiketointa on näin ollen tarkasteltava kokonaisuutena niiden oikeudellisen luonnehdinnan kannalta (ks. vastaavasti tuomio 3.7.2012, UsedSoft, C-128/11, EU:C:2012:407, 44 kohta).
- 42 Unionin tuomioistuin on näin ollen arvioinut, että lataamalla tehtävän tietokoneohjelmiston kappaleen saataville saattamisen ja siihen liittyvän käyttöoikeuslisenssiä koskevan sopimuksen tekemisen tarkoituksena on kyseisen kappaleen saattaminen asiakkaiden käytettäväksi pysyvästi sellaista vastiketta vastaan, jolla tekijänoikeuden haltija voi saada omistamansa teoksen kappaleen taloudellista arvoa vastaavan korvauksen, mihin liittyy kappaleen omistusoikeuden siirtyminen (ks. vastaavasti tuomio 3.7.2012, UsedSoft, C-128/11, EU:C:2012:407, 45 ja 46 kohta).
- 43 Vastaavasti, kun otetaan huomioon direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdan sanamuoto, on katsottava, että tietokoneohjelmiston toimittaminen asiakkaalle maksua vastaan voi kuulua tässä säännöksessä tarkoitettun ”tavaroiden myynnin” käsitteen alaan silloin, kun tähän toimitukseen liittyy ohjelmiston käytön ainaislisenssin myöntäminen.
- 44 Tätä tulkintaa tukee asiayhteys, johon kyseinen artikla kuuluu.
- 45 Direktiivin 86/653 1 artiklan 3 kohdassa ja 2 artiklassa nimittäin säädetään tietyistä tarkasti määritellyistä poikkeuksista sekä kauppaedustajan käsitteeseen että kyseisen direktiivin soveltamisalaan (tuomio 21.11.2018, Zako, C-452/17, EU:C:2018:935, 40 kohta).
- 46 Mikään näistä poikkeuksista ei koske mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun ”kauppaedustajan” toiminnan kohteena olevan ”tavaroiden myynnin” luonnetta.
- 47 Kuten julkisasiamies on lisäksi todennut ratkaisuehdotuksensa 66 ja 67 kohdassa, edellä 43 kohdassa kuvatun kaltainen ”tavaroiden myynti” ei ole esteenä sille, että kauppaedustajalle ja päämiehelle kuuluvat oikeudet ja velvoitteet täytetään direktiivin 86/653 3–5 artiklan säännösten mukaisesti, eikä sille, että kauppaedustaja saa kyseisen direktiivin 6 artiklan säännösten mukaisen korvauksen.

- 48 Lopuksi mainittua tulkintaa tukevat direktiivin 86/653 tavoitteet, sillä tämän direktiivin tarkoituksena on sen johdanto-osan toisen ja kolmannen perustelukappaleen mukaisesti suojella kauppaedustajaa suhteessa tämän päämieheen, edistää liikesuhteiden varmuutta ja helpottaa jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa lähentämällä näiden kaupallista edustusta koskevia oikeusjärjestelmiä (ks. vastaavasti tuomio 21.11.2018, Zako, C-452/17, EU:C:2018:935, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Tältä osin direktiivillä 86/653 annetun suojan tehokas vaikutus vaarantuisi, jos ohjelmiston toimittaminen edellä 43 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa olisi jätettävä tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden myynnin käsitteen ulkopuolelle.
- 50 Mainitun säännöksen tällainen tulkinta nimittäin sulkisi suojan ulkopuolelle henkilöt, jotka harjoittavat uuden teknologian avulla tehtäviä, jotka ovat verrattavissa sellaisten kauppaedustajien, joiden tehtävänä on aineellisten tavaroiden myynti erityisesti asiakkaiden kartoituksen ja hankinnan avulla, suorittamiin tehtäviin.
- 51 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että direktiivin 86/653 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tavaroiden myynnin käsitettä on tulkittava siten, että se voi kattaa tietokoneohjelmiston toimittamisen asiakkaalle sähköisesti maksua vastaan, kun tähän toimitukseen liittyy ohjelmiston käytön ainaislisenssin myöntäminen.

Oikeudenkäyntikulut

- 52 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioiden itsenäisiä kauppaedustajia koskevan lainsäädännön yhteensovittamisesta 18.12.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/653/ETY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tavaroiden myynnin käsitettä on tulkittava siten, että se voi kattaa tietokoneohjelmiston toimittamisen asiakkaalle sähköisesti maksua vastaan, kun tähän toimitukseen liittyy ohjelmiston käytön ainaislisenssin myöntäminen.

Allekirjoitukset